

"אוואו!!! מה זה ליליט???"

מערך שיעור בנושא
בחירת שירות משמעותי

"אווול!!! מה זה אווול?"

מערך שיעור בנושא בחירת שירות משמעותי

✿ מטרה

1. ההחלטה - הבת תכיר בכך שההחלטה על אופי השירות היא קריטית ורצינית.
2. איך מחליטים - יש טיעונים לשני הצדדים, שיש להכריע ביניהם מתוך ראיית התמונה השלמה והפרדת שיקולים משניים מהשיקולים מהותיים.

✿ מהלך השיעור - חלק א'

א. ההחלטה

1. **מתודה -** משחק תפקידים בין שתי בנות, אחת משכנעת לבחור בצבא ואחת בשירות לאומי.
[טיפ:] אפשר להשתמש בכרטיסיות. כל בת מקבלת כרטיסייה שעליה כתובות מילים שהיא צריכה להשתמש בהן בדבריה. או לשחק תפקיד חיילת ותפקיד בת שירות שהבנות מראיינות אותן וכל אחת משכנעת לבחור כמוה.
מסקנת ביניים - בשתי האפשרויות יש יתרונות וחסרונות.
שאלה (ללא דיון) - אז מה זה אומר - שלא משנה מה בוחרים?
2. **מתודה -** לעשות שוב משחק תפקידים, בת אחת משכנעת לבחור בעריכת דין כי זה המקצוע המתאים ביותר לבוגרת אולפנה והשנייה מסבירה למה להיות מורה זה הכי חשוב.
שאלה מנחה - האם גם במקרה זה נאמר שכיוון שיש צדדים לכאן ולכאן אין זה משנה מה בוחרים?

דיון קצר

- מסקנה -** ברור שלא! למה? כי בחירת מקצוע היא דבר משמעותי בעל השלכות רבות על כל חיינו. מדוע לא נתייחס לסוגיית השירות באותה רצינות לפחות?
- דגש -** להסביר את הקריטריות של התקופה הזו על עיצוב האישיות [גיל שבו הן עצמאיות יותר / הפעם הראשונה שהן נפגשות עם העולם הגדול, בצורה משמעותית] ועל עיצוב הבחירות שהבת תעשה בעתיד הלא רחוק (המשפחתיות/זוגיות והמקצועיות)
- סיכום -** מדובר בהחלטה משמעותית מאוד שיכולה להיות בעלת השלכות על המשך החיים שלנו, ולכן לא נכון "לזרום" אלא צריך להחליט באופן שקול, רציני ונכון.

ב. הדרך להחליט

3. סיפור עכבר הכפר ועכבר העיר

עֶכְבֵּר הַכֶּפֶר וְעֶכְבֵּר הָעִיר (מקור - איזופוס. עיבוד - יוסי מירון)

עכבר הכפר הזמין את ידידו עכבר העיר לבוא לכפר לארוחת צהריים.
זה הרי חוק עכברי ידוע - למה לאכול לבד אם אפשר לזלול בשניים.

"אווו!! מה זה האויס??!"

מערך שיעור בנושא בחירת שירות משמעותי

ישבו העכברים לאכול, כשעכבר הכפר מבטיח תפריט מרשים והנה הוא מגיש בגאווה גרעינים ושורשים. עכבר העיר טעם מהאוכל ואמר: "בהחלט טעים, לא מתוק ולא מר. אבל בכל זאת", אמר תוך כדי לעיסה "כדאי שפעם אחת אל העיר הגדולה תיסע תבוא אלי לארוחת ערב מפוארת ותבין קצת מה זה אוכל ברמה אחרת" שמח עכבר הכפר על ההזמנה, והם יצאו לדרך מיד בסיום המנה. הגיעו שני העכברים אל העיר ונכנסו למחסן גדול. עכבר הכפר הסתכל סביב ולא הצליח להוציא אף קול הוא לא האמין למראה עיניו, כי שפע כזה הוא לא ראה מימיו המחסן היה מלא בשקי קמח וסוכר וסלים של תאנה ותמר. "אף פעם לא ראיתי כל כך הרבה אוכל", עכבר הכפר אמר, ובהינף יד תחב לפיו תאנה, ומליקוק סוכר באצבעותיו נהנה. פתאום נפתחה הדלת, ואיש נכנס לקחת קמח מהמחסן "ברך מהר!" לחש עכבר העיר לעכבר הכפר, ושניהם ברחו והתחבאו בקיר בחור קטן. פאשר חלפה הסכנה יצאו שני העכברים מהחור וחזרו לאכל. והנה שוב נפתחה הדלת, ואשה נכנסה ולקחה סקר בכלי גדול. שוב ברחו העכברים ושוב התחבאו בתוך החור. "זה היה ממש קרוב" סינן עכבר העיר כשהביט לאחור "אני חוזר מיד אל הכפר", לחש עכבר הכפר בנחרצות, "נכון שאין שם הרבה אכל, אבל זו תהיה ממש טעות, לוותר על השלווה, השקט וריח הפריחה בשביל לטעום עוד תאנה בין בריחה לבריחה. אצלנו בכפר אמר פעם זקן אחד משפט עתיק וחכם במיוחד "עדיף גרעין אחד בשקט לאכול מאשר עשר עוגות בפחד לזלול".

ניתוח קצר - האם יש דרך נכונה יותר לחיות - עכבר כפר או עיר? מה היתרונות והחסרו נות בכל צד? אם אין דרך צודקת יותר - מדוע עכבר הכפר בוחר דווקא בדרך הזו?

סיכום ביניים - כי זה מה שמתאים לו ול"עולם הערכים" שלו. גם אם הוא מפסיד כל מיני תענוגות.

"אווף!!! מה זה האויף???"

מערך שיעור בנושא בחירת שירות משמעותי

ומכאן, לדרך שלנו להחליט

אז איך באמת מחליטים? איך בוררים בין היתרונות והחסרונות?

- צריך לבדוק מה החסרונות והיתרונות המהותיים והמשמעותיים יותר.

אין פה רע וטוב מוחלט... אבל צריך לבדוק באופן אמיתי מה מתאים לעולם הערכים ולנפש שלי - גם אם יש דברים חיוביים בצד השני... צריך להסתכל על הסך הכול הכללי עם יתרונותיו וחסרונותיו ולפי זה להכריע גם אם זה אומר לוותר על דברים ורצונות מסוימים.

דגש - לשדר / לדבר על הכול מנקודת מבט של נאמנות של הבת לעולם הערכים שלה כשייכת לערכי הציבור/הבית/האולפנה שלנו ולהיזהר לא להגיע למקום של 'לכל אחת מתאים משהו אחר' כמו עכבר העיר והכפר...

לערוך רשימה של ערכים חשובים לפי מה שתצענה הבנות ולהוסיף עוד לפי הצורך (תרומה לחברה, אהבת המדינה, צניעות, הקפדה על הלכה, אמונה, בנייה רוחנית, ועוד...).

וכעת, בחלק ב' ננסה לברור מה משמעותי ומה פחות, איזה שרות מעודד ערכים אלו ואיזה פחות.

✿ מהלך השיעור - חלק ב':

לפי השיחה שהבנות שמעו: הרב יוני מילוא / טל גלר / צליל בריגה

שיח - מה הנקודות שעלו מהשיחה ששמענו ויכולות לתת לנו טיפ לגבי החסרונות והיתרונות, מה מהותי יותר ומה פחות?

דגש - בשלב הזה יש להרחיב (לפי הסגנון המתאים לכל כיתה עפ"י היכרות המחנכת) על החולאים והסכנות שבשירות צבאי לבת דתייה, על השפעתה של אוזירת הצבא (השונה וחריפה הרבה יותר מאוזירת דשא האוניברסיטה או מקום עבודה), על שחיקת הרגישות הפנימית של הבת ועל הסחף החברתי שמושך אותה לאיטו - ובהתאם למה ששמעו בשיחה. כמובן, עדיף שהדברים יעלו בעיקר מדברי הבנות ולא מפי המחנכת.

פעילות (אופציה) - לפי הזמן והעניין אפשר לחלק לבנות דף קטן ובו טבלה ריקה שבצדה האחד נכתב 'עכבר העיר' ובצד שני 'עכבר הכפר'. ומתחת לטבלה - העכבר שאני רוצה להיות, ומקום ריק לכתיבה.

במשך שלוש דקות תכתוב כל בת לעצמה בלבד (ללא צורך לשותף אחר כך) מה היתרונות והדברים הטובים והנחשקים בעיניה ביחס לשירות - מתחת ל'עכבר העיר'. ומצד שני, מה הערכים המהותיים והדברים שהיא רוצה לשמור עליהם וללכת לאורם בשירות - מתחת ל'עכבר הכפר'. ואז תראה מה משתלב בין הצדדים ומה לא - ולפי מה שכתבה תכתוב איזה מהעכברים מתאים לה להיות...

אופציה - סרטון הסברה בנושא כחלק מהסיכום.

✿ סיכום

כפי שראינו, כשעומדים מול התלבטות שאיננה בין רע וטוב מוחלטים אלא בין שני דברים שבמהותם הם טובים וחשובים והשאלה היא - מה מתאים לי? מה ישאיר אותי נאמנה לכלל הערכים שאני מאמינה בהם ולא יעדיף ערך מסוים על חשבון השאר... - אז ההתלבטות מורכבת יותר.

הדרך להכריע היא לראות את התמונה השלמה, לנפות את השיקולים החיצוניים ולהתרכז בשיקולים המהותיים יותר. וכך תבוא ההכרעה שתלווה פעמים רבות בויתור מסוים לטובת הנאמנות לעצמי ולעולם הערכים היסודיים שלי.